

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologica

Ex Sacris Scriptvris, Conciliorvm Pontificvmqve Decretis, Et Sanctorvm Patrvm Ac Doctorum Placitis Expressa ; In qua, quidquid tum ad fidei mysteria sanè ac rectè intelligenda, & ab erroribus quibusvis secernenda, tum ad sacramenta debitè conficienda & ministranda, tum ad actiones humanas iuxta ...

Complectens ea quæ ad Sacramenta & mores pertinent

Abelly, Louis

Coloniæ Agrippinæ, 1659

IV. An detur aliquis actus indifferens seu qui nec bonus nec malus sit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38979

modò actum humanum circumstet; sed etiam in illum speciali, modo influat; habeatque rationem non solum circumstantiæ, sed etiam causæ moralis.

Quæres, quanam relatio actus humani in finem sit necessaria, ut ex ipso fine bonitatem, vel malitiam recipiat. Resp relationem illam; esse debere vel actualem, vel saltem virtualem; id est, necessarium esse, ut operans actualiter referat, aut saltem antea retulerit actionem suam in eum finem, ita ut virtute illius relationis actio ab eo exercatur: quia necesse est, ut finis influat in actionem: influere autem non potest, nisi uno ex his duobus modis moveat operantem ad agendum: quod ut clariùs adhuc fiat, observandum est, finem alium esse operis, alium operantis: finis operis est ipsius actioni intrinsicus, ideoque illi moralem essentiam seu speciem tribuit, e.g. ut quis ex misericordiæ motivo pauperi det eleëmofynam, non est opus ulla explicita relatione ad talem finem; sufficit enim ut largiens eleëmofynam, cognoscat se misericordiæ opus exercere, illudque liberè exercere velit. Alter est finis operantis, qui & extrinsecus dicitur, quem ipse operans suo arbitratu sibi præstituit, velut si detur eleëmofyna, ut satisfaciatur pro peccatis; ad hoc autem, ut ejusmodi finis bonitatem suam actui communicet, debet in illum influere, quod præstare non potest, nisi operans actualiter, aut saltem virtualiter actionem suam in illum referat.

SECTIO. IV.

An detur aliquis actus indifferens, seu qui nec bonus, nec malus sit.

DVPLEX quæstionis propositæ sensus esse potest: primò, an detur actus aliquis humanus indifferens secundum speciem; seu qui ex parte objecti sui nec bonitatem habeat, nec malitiam moralem: secundò, an detur etiam talis actus indifferens secundum individuum, id est, qui promittitur à nobis hic & nunc advertente ratione liberè exercetur.

O 2 nul-

nullo ex capite bonus sit, vel malus moraliter. Pro cuius resolutione.

Dicendum 1. dari aliquem actum humanum, qui sit indifferens secundum speciem. Ita Thom. q. 18. a. 8. & cum eo communiter omnes Theologi. id etiam expresse docet S. Aug. lib. 2. de serm. Domini in monte cap. 28. ubi explicans illud Domini *Matth. 7. Nolite iudicare, ut non iudicemini, & concilians cum aliis eiusdem Christi Domini verbis ibidem *A fructibus eorum cognoscetis eos, ait, hoc posterius dictum intelligendum esse de manifestis operibus, quae non possunt bono animo fieri, cuiusmodi sunt blasphemiarum, furta: prius verò de operibus indifferentibus, cuiusmodi est ciborum sumptio, &c. uude hoc modo concludit; Sunt ergo quaedam facta media, quae ignoramus quo animo fiant, quia & bono & malo fieri possunt; de quibus temerarium est iudicare, maxime ut condemnemus.**

Dicendum 2. quòd quamvis probabile sit nullos dari actus humanos indifferentes in individuo, propter plurimorum Theologorum praesertimque S. Doctoris, auctoritatem, qui eiusmodi dari actus negant; probabilius tamen videri dari aliquos eiusmodi actus in individuo, qui nec boni sint, nec mali moraliter. Ita S. Bonav. in 2. dist. 41. a. 1. q. 4. & plures alii, quos citat & sequitur Lel. in quaest. 11. art. 9. dub. 10. Et probatur auctoritate S. Hier. epist. ad S. Aug. quae est 15. inter Augustinianas, ubi sic loquitur: *Inter utrumque (bonum scilicet & malum) indifferens est ambulare, navibus capitis purgamenta projicere, &c. nec bonum nec malum est, sive enim feceris, sive non feceris, nec iustitiam habebis, nec iniustitiam.* Item S. Gregor. hom. 27. in Evang. ubi loquens de dilectione proximorum, quae procedit non ex charitate, sed ex affectu cognationis & carnis, ex una parte negat talem dilectionem esse actum virtutis, ex altera vero affirmat malam non esse, nec ei facti eloquia contradicere: unde sequitur, esse indifferentem cum nec bona nec mala sit.

Probatur praeterea ex eo, quòd appetitio commodi & fuga incommodi naturalis non est mala ex obiecto, ut patet

se patet; neque etiam bona moraliter, cum non pertineat ad ullam virtutem moralem: ergo quando quis simpliciter appetit commodum, aut refugit incommodum aliquod naturale, eius actio nec bona mala est, ac proinde indifferentis.

Dices, illam appetitionem esse malam, eo quod non referatur in finem aliquem bonum & honestum; cum teneatur homo actiones suas semper in aliquem finem bonum & honestum referre.

Resp. 1. negando teneri hominem ad actiones suas in finem bonum & honestum referendas, ut sint bonæ & honestæ moraliter: quod etiam negant S. Bonav. supra & plurimi alii graves authores, quos citat Isamb. disp. 7. in 1. 2. ad qu. 18. art. 2. asseruntque ad hoc, ut actus humanus sit bonus moraliter, satis esse, ut eius obiectum in quod voluntas liberè fertur, sit moraliter bonum & honestum; nec ulterius requiri, ut ab operante in bonum aliquem finem referatur.

Resp. 2. quamvis concedatur, teneri hominem ad actiones suas in finem bonum, & honestum referendas, ut sint bonæ & honestæ moraliter; inde tamen non sequi defectu eiusmodi relationis actiones illas esse malas, sed tantum non esse bonas & honestas, quod ultrò fatemur, ac proinde indifferentes.

Instabis, actiones illas fore otiosas, ac proinde malas.

Resp. negando actiones illas, quæ in finem moraliter bonum non referuntur, esse otiosas; quia (ut docet S. Bonavent. supra) possunt ipsi naturæ esse necessariae vel utiles; quod sufficit, ut otiosæ minimè censeantur.

Quamvis autem hæc sententia, quæ asserit dari posse actus aliquos in individuo indifferentes, probabilis sit & tuta, & etiam in praxi conducere videatur ad evitanda multa peccata, quæ secundum oppositam sententiam frequentissimè committi possent; hoc tamen obstare non debet, quin unusquisque peculiari studio curet omnes & singulos actus suos in finem aliquem optimum & Deo acceptissimum